

MA'MURIY HUQUQ TUSHUNCHASI

Sultanova Risolathon Gayberdi qizi

Andijon Yuridik texnikumi Davlat huquqiy faoliyati

1-kurs 142- guruh o'quvchisi

Annotatsiya: *mazkur maqolada ma'muriy huquq tushunchasi, uning predmeti, usullari va huquq tizimidagi o'rni yoritib berilgan. Ma'muriy huquq davlat boshqaruvi sohasidagi ijtimoiy munosabatlarni tartibga soluvchi huquq sohasi sifatida tahlil qilinadi. Shuningdek, ma'muriy huquqning asosiy vazifalari, tamoyillari hamda uning boshqa huquq sohalari bilan o'zaro bog'liqligi ilmiy jihatdan asoslab berilgan.*

Аннотация: *в данной статье раскрывается понятие административного права, его предмет, методы и место в системе права. Административное право рассматривается как отрасль права, регулирующая общественные отношения в сфере государственного управления. Также анализируются основные функции, принципы административного права и его взаимосвязь с другими отраслями права.*

Abstract: *this article examines the concept of administrative law, its subject matter, methods, and role within the legal system. Administrative law is analyzed as a branch of law that regulates social relations in the field of public administration. The paper also highlights the main functions, principles of administrative law, and its relationship with other branches of law.*

Kalit so'zlar: *ma'muriy huquq, davlat boshqaruvi, ijro etuvchi hokimiyat, ma'muriy-huquqiy munosabatlar, ma'muriy javobgarlik, huquqiy normalar, davlat organlari.*

KIRISH

Huquqiy davlat barpo etish jarayonida davlat boshqaruvi faoliyatini huquqiy jihatdan tartibga solish muhim ahamiyat kasb etadi. Davlat organlari faoliyati, ularning fuqarolar bilan o'zaro munosabatlari, ijro etuvchi hokimiyat vakolatlari ma'muriy huquq normalari orqali tartibga solinadi. Shu bois ma'muriy huquq huquq tizimining muhim va mustaqil sohasi sifatida namoyon bo'ladi.

Ma'muriy huquq nafaqat davlat boshqaruvi mexanizmlarini belgilab beradi, balki fuqarolarning huquq va erkinliklarini himoya qilishda ham muhim rol o'ynaydi. Mazkur maqolada ma'muriy huquq tushunchasi va uning asosiy jihatlari batafsil tahlil qilinadi

ASOSIY QISM

1. Ma'muriy huquq tushunchasi va predmeti

Ma'muriy huquq — bu davlat boshqaruvi sohasida vujudga keladigan ijtimoiy munosabatlarni tartibga soluvchi huquq sohasi hisoblanadi. Ushbu munosabatlar asosan ijro etuvchi hokimiyat organlari faoliyati bilan bog'liq bo'ladi.

Ma'muriy huquq predmeti quyidagi munosabatlarni o'z ichiga oladi:
 davlat boshqaruvi organlarining faoliyati;
 mansabdor shaxslar vakolatlari;
 fuqarolar va davlat organlari o'rtasidagi munosabatlar;
 ma'muriy javobgarlik bilan bog'liq munosabatlar.

2. Ma'muriy huquqning usullari

Ma'muriy huquq ijtimoiy munosabatlarni tartibga solishda asosan imperativ (buyruqbozlik) usulidan foydalanadi. Bu usul davlat organlarining vakolatli buyruq va farmoyishlar chiqarish huquqiga ega ekanligi bilan tavsiflanadi.

Shuningdek, ayrim hollarda tavsiya va rag'batlantirish usullari ham qo'llaniladi. Bu esa ma'muriy huquqning moslashuvchanligini ta'minlaydi.

3. Ma'muriy huquqning tamoyillari

Ma'muriy huquq quyidagi asosiy tamoyillarga tayanadi:

qonuniylik tamoyili;
 fuqarolar huquqlarining ustuvorligi;
 ochiqlik va shaffoflik;
 javobgarlik va hisobdorlik;
 adolat va tenglik.

Mazkur tamoyillar davlat boshqaruvi faoliyatining samarali va qonuniy amalga oshirilishini ta'minlaydi.

4. Ma'muriy huquqning huquq tizimidagi o'rni

Ma'muriy huquq konstitutsiyaviy huquq bilan chambarchas bog'liq bo'lib, ijro etuvchi hokimiyatni amalga oshirish mexanizmlarini belgilaydi. Shuningdek, u fuqarolik, mehnat va moliya huquqi bilan ham uzviy aloqada bo'ladi.

Ma'muriy huquq davlat boshqaruvining huquqiy poydevorini tashkil etadi va jamiyat barqarorligini ta'minlashda muhim rol o'ynaydi.

5. Ma'muriy huquq va ma'muriy javobgarlik

Ma'muriy huquqda huquqbuzarlik sodir etgan shaxslarga nisbatan ma'muriy javobgarlik choralari qo'llaniladi. Jarimalar, ogohlantirishlar va boshqa ta'sir choralari jamoat tartibini saqlashga xizmat qiladi.

Ma'muriy javobgarlik huquqbuzarliklarning oldini olishda muhim ahamiyatga ega.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, ma'muriy huquq davlat boshqaruvi tizimining asosiy huquqiy mexanizmlaridan biri hisoblanadi. U davlat organlari faoliyatini tartibga solish bilan birga, fuqarolarning huquq va erkinliklarini himoya qilishga xizmat qiladi. Ma'muriy huquqning samarali amal qilishi huquqiy davlat va fuqarolik jamiyatini rivojlantirishning muhim shartidir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.
2. O'zbekiston Respublikasi Ma'muriy javobgarlik to'g'risidagi kodeksi.
3. Ma'muriy huquq. Darslik. – Toshkent.
4. Davlat boshqaruvi va ma'muriy huquq bo'yicha ilmiy maqolalar.
5. Xalqaro ma'muriy huquq tajribasiga oid manbalar.